

Zorggroep Sint-Kamillus: afdeling VIA

Over deze fiche

Het betrekken van families en naastbetrokkenen¹ in de zorg voor patiënten is een essentieel onderdeel geworden van de geestelijke gezondheidszorg. Een opname in een psychiatrische afdeling roept bij familieleden vaak veel vragen op. Deze fiche heeft tot doel om enkele van deze vragen te beantwoorden. De onderwerpen zijn geïnspireerd door de familiereflex die bestaat uit volgende pijlers:

- **Bejegenen:** respectvol communiceren met families en een ondersteunende sfeer voor hen creëren.
- **Informereren:** families voorzien van relevante informatie.
- **Ondersteunen:** praktische en emotionele hulp bieden aan families.
- **Participeren:** actieve betrokkenheid van familie aanmoedigen bij besluitvorming en de ontwikkeling van het behandelprogramma van hun familielid.

Deze fiche dient als startpunt voor gesprekken over familiebetrokkenheid in de geestelijke gezondheidszorg.

De visie van de voorziening (Zorggroep Sint-Kamillus)

- Vanuit Sint-Kamillus is er een **familiebeleid** waarbij vertrokken wordt vanuit het idee dat zowel familie als belangrijke naasten aanzien worden als een gelijke partner in de zorg die zoveel als mogelijk betrokken wordt in het traject.

De visie van de afdeling (VIA)

- Vanuit de afdeling stelt men: “Herstellen doe je zelf, maar niet alleen’. **Familie of naasten zijn belangrijk in een herstelproces**. Wij proberen dan ook samen te bekijken op welke manier we familie het best betrekken bij het zorgtraject.” Hierbij staat het tempo van de cliënt centraal.

Geïnformeerd worden over de werking van de afdeling

- Indien de cliënt **toestemming** geeft, kan je vanaf de start deelnemen aan het **intakegesprek** op de afdeling zodat je meer uitleg krijgt over de werking, gevolgd door een **rondleiding** op de afdeling.
- Daarnaast is het ook mogelijk dat de cliënt jouw contactgegevens doorgeeft aan de psycholoog van de **oriëntatiemodule**. Op deze manier kan je per mail gecontacteerd worden met uitleg over de werking van de afdeling en wordt je een link bezorgd naar een online filmpje waarin uitleg gegeven wordt over de

---

¹ De termen familie, naasten en naastbetrokkenen worden in deze fiche door elkaar gebruikt.

opname en waarbij de afdeling getoond wordt. In die mail vind je ook belangrijke contactgegevens terug. Wanneer de cliënt de oriëntatiemodule verlaat en doorstroomt in zijn traject, wordt er een tweede mail verzonden met uitleg over de volgende stap in het traject en de contactgegevens van de nieuwe hulpverleners.

- Op de **website** kan je ook belangrijke informatie terugvinden: <https://www.kamillus.be/zorgaanbod/algemene-psichiatrie/via>

Geïnformeerd worden over het individueel traject van de cliënt

- Om de zes à acht weken kan je, indien de cliënt dit toelaat, aansluiten op een **miniteam**. Tijdens zo'n team sluit de cliënt samen met enkele hulpverleners van de afdeling aan en wordt er teruggeblikt op de afgelopen weken waarbij men samen nadenkt over de doelstellingen van de komende periode. Tijdens zo'n bespreking kan een eventuele diagnose ook besproken worden. Met vragen of ongerustheden over bijvoorbeeld een diagnose kan je terecht bij de arts van de afdeling.
- Op **belangrijke momenten** zoals een afronding of een zeer moeilijk moment, word je als naaste opgebeld wanneer de cliënt ons hier toestemming voor geeft.
- Stel dat je als familie of naastbetrokkene vragen hebt over de cliënt en deze niet wil dat alle informatie besproken wordt, dan wordt het **standpunt van de cliënt gerespecteerd**. Alle zorgverleners hebben beroepsgeheim dat ze dienen te respecteren. De vraag naar informatie wordt wel niet losgelaten en wordt tijdens de behandeling blijvend bevestigd. Op deze manier wordt dit **geregeld herbekeken**.

Op bezoek gaan

- Wanneer je op bezoek gaat, meld je je steeds aan bij de begeleiding.
- **Bezoekuren:**
  - o Elke avond van 18u30 tot 21u.
  - o Op woensdagnamiddag, tijdens het weekend en op feestdagen van 13u tot 21u.
- Afhankelijk van het statuut van de cliënt, kan je gebruik maken van een **bezoekersruimte** of kan je afspreken **buiten de afdeling**.
- Wanneer **kinderen** mee op bezoek komen, kan er flexibeler gekeken worden naar de uren. Er is een bezoekersruimte voorzien en er is allerlei spelmateriaal voorhanden.

Participatiemogelijkheden

- Op niveau van het **cliëntentraject** is het mogelijk dat:
  - o De vraag komt om deel te nemen aan bijvoorbeeld **een diagnostisch traject** zodat jouw kijk meegenomen kan worden in de beeldvorming van de patiënt en het bepalen van de verdere doelstellingen.
  - o Er **familiegesprekken** plaatsvinden. Op deze manier kunnen er samen met begeleiding verschillende onderwerpen besproken worden indien gewenst.
- Op het niveau van de **organisatie** kan je
  - o Ofwel tijdens een **familiegesprek of via de cliënt** zaken doorgeven, die vervolgens besproken kunnen worden in de cliëntenraad. Op deze manier kan je visie worden meegenomen in het ziekenhuisbeleid.
  - o Deelnemen aan een **onderzoek** van bijvoorbeeld een universiteit of hogeschool, indien dergelijk onderzoek uitgevoerd wordt.
  - o Via de cliënt door middel van de **Vlaamse patiëntenpeiling** feedback geven over de manier waarop je als naasten betrokken wordt.

Activiteiten die georganiseerd worden

- Het ziekenhuis organiseert soms **activiteiten** waarop je als naaste kan aansluiten. Dit gaat bijvoorbeeld over een wandeling,
- Tijdens de kerstperiode is er een **kerstmarkt** waardoor er op een informele manier contacten kunnen gemaakt worden met andere naasten, zorgverleners,....

Ondersteuning voor familie-/ naastbetrokkenen

- Op de afdeling is er een **contextbegeleider** die op bezoeken aanwezig kan zijn of afzonderlijk een gesprek kan inplannen met familie en naasten ter ondersteuning van een traject. Deze begeleiding is niet standaard voorzien en wordt per traject bekeken. Indien deze begeleiding er is, kan ze tot zes maanden na de opname doorlopen.
- Wanneer de cliënt bijvoorbeeld **op weekend** gaat en er net even een moeilijke periode is, word je als naaste **opgebeld**. Op dat moment wordt dan samen bekeken of het weekend kan doorgaan en/of op welke manier. Na het weekend kan er ook ingebeld worden indien gewenst.
- Wanneer je specifieke behoeften hebt, kan er samen met jou bekeken worden hoe we je gericht kunnen **doorverwijzen** naar bijvoorbeeld andere hulpverleningspartners. Denk bijvoorbeeld aan een vraag tot koppeltherapie, of

een vraag om lotgenoten te ontmoeten, of wanneer je meer geïnformeerd wil worden over internering,...

- Je kan steeds terecht bij **Similes**, een vereniging voor gezinsleden en nabije betrokkenen van personen met psychiatrische problemen. Deze organisatie verenigt partners, ouders, kinderen, broers en zussen, vrienden... kortom iedereen die betrokken is bij een cliënt, los van het feit of deze persoon thuis woont of niet. Je kan hen bereiken op het nummer 016/244 201.

Aanspreekfiguur voor vragen of bedenkingen

- Wanneer je vragen hebt of wanneer je zaken wil delen over een cliënt die opgenomen is op VIA, kan je deze steeds in **gesprek** brengen met een **begeleider** voor of na een bezoek. Je kan ook steeds **bellen** naar de afdeling of naar de aanspreekfiguren die je per mail hebt ontvangen. Vaak is dit de psycholoog en de maatschappelijk werker van de module.
- **Klachten** kunnen worden gericht aan de interne of externe ombudspersoon wanneer je het gevoel hebt dat je niet bij de afdeling terecht kan. Voor de contactgegevens van de interne ombudspersoon kan u zich informeren bij de voorziening. De organisatie "OOGG" organiseert een onafhankelijke (externe) ombudsdienst voor alles wat te maken heeft met geestelijke gezondheid. Elke ombudspersoon is gelinkt aan een organisatie of voorziening waar hij/zij neutraal de ombudsfunctie opneemt. Zie <https://oogg.be/> voor meer informatie hierover.

Toekomstige ambities

Kanttekening: dit zijn ambities die de voorziening in de toekomst graag zouden willen realiseren, maar er kan geen garantie geboden worden of en wanneer deze gerealiseerd worden.

- In de toekomst wil men dat een naaste of familielid **bij een crisissituatie kan overnachten** bij de cliënt indien dit mogelijk en wenselijk is om het herstel te bevorderen.
- Bij het betreden van de afdeling wil men **een scherm** voorzien met een welkomstwoord en diverse afbeeldingen van de begeleiders, zodat men sneller een visueel beeld kan vormen bij de bijbehorende namen.
- Men wil verder inzetten op meer **ziekenhuis overschrijdende zaken** zoals het organiseren van lotgenotencontact.